

NGUYỄN HẠNH

Những câu chuyện

GIÁO DỤC CÔNG DÂN

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

NGUYỄN HẠNH

Những câu chuyện

**GIÁO DỤC
CÔNG DÂN**

7

(Tái bản lần thứ nhất)

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

Công ti CPDV xuất bản Giáo dục Gia Định –
Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam giữ quyền
công bố tác phẩm.

Mã số : T7G10M9

Lời nói đầu

Truyện kể luôn là một hình thức giáo dục tuyệt vời. Những câu chuyện, những tình huống có thật trong cuộc sống được đặt ra cùng với lời giải thích và hướng giải quyết thú vị nhằm giúp học sinh hiểu nội dung bài trong sách giáo khoa Giáo dục công dân. Tác giả xin giới thiệu cùng bạn đọc bộ sách *Những câu chuyện giáo dục công dân* dành cho học sinh trung học cơ sở và trung học phổ thông. Đó là những câu chuyện cảm động, dễ hiểu ; kèm theo “*một chút suy tư*” để tác giả truyền tải đến người đọc ý tưởng của mình.

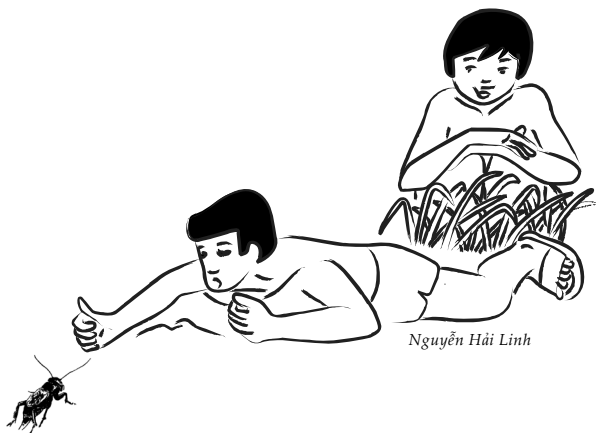
Mỗi câu chuyện chỉ gói gọn trong vài trang sách, mang theo triết lí nhẹ nhàng và giải thích những từ Hán Việt trong bài học, nhằm giúp cho học sinh hiểu và biết cách ứng xử trong cuộc sống đời thường. Đó là giáo dục nhân bản, giáo dục hành vi.

Hiện nay, trong xã hội ta còn có những bộ sách, phim ảnh mang nặng tính bạo lực, giới thiệu cách hành xử “gang hồ”, “kinh dị”. Không nên để học sinh tiếp xúc mãi với những kiểu giáo dục lạnh lùng như vậy được. Vì những lí do trên, qua Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam, tác giả xin giới thiệu bộ sách *Những câu chuyện giáo dục công dân* nhằm giúp cho học sinh hiểu tốt hơn bài học Giáo dục công dân và tìm được lí tưởng cho cuộc sống của mình.

Tác giả mong rằng : *Những câu chuyện giáo dục công dân* sẽ mãi là bạn đồng hành tốt cho các em học sinh và là bộ sách hay trong tủ sách ở thư viện của nhà trường.

TÁC GIẢ

SỐNG GIẢN DỊ

Thắng chuẩn bị bao sách, tập và dán sẵn nhãn vở. Những dụng cụ học tập khác cũng đã được xếp gọn gàng trong chiếc cặp cũ. Cũng với chiếc cặp cũ này và những dụng cụ học tập bên trong, Thắng đã làm ba mẹ phải ngạc nhiên. Tuần trước, ba cho Thắng đi nhà sách để mua đồ dùng học tập cho năm học mới. Thắng chỉ xin mua bộ sách giáo khoa lớp 7, sách hướng dẫn học Ngữ văn, Tiếng Anh và Toán. Ngoài ra chẳng chịu mua gì thêm. Vì tất cả các dụng cụ học tập ở lớp Sáu của Thắng đều còn sử dụng tốt.

Ba Thắng nói :

– Con cứ dùng những dụng cụ ấy để làm bài tập ở nhà. Năm học mới, ba mua cho đồ dùng mới, như vậy thích hơn.

Thắng lắc đầu không chịu :

– Ba ơi, cái cặp của con còn dùng tốt, dụng cụ học tập khác cũng còn sử dụng được, ngay cả cục gôm chỉ mới hết một nửa. Mai một đi học, thiếu dụng cụ nào, con sẽ mua ở căng tin trường cũng được ba ạ.

Về đến nhà, ba nói chuyện với mẹ :

– Mấy tháng hè ở dưới quê, anh thấy con nó thay đổi nhiều quá. Nó lớn hẳn lên, nói năng chững chạc, hiểu biết nhiều hơn, sống giản dị, biết quan tâm đến ba mẹ, biết làm việc nhà... Không hiểu ông bà ngoại dạy cháu những gì mà anh thấy thằng Thắng như lột xác thành một con người khác vậy.

Mẹ cười cười :

– Em biết ông bà dạy cháu điều gì rồi. Chẳng qua là để con chơi cùng với đám bạn cùng tuổi trong làng và sống gần gũi với thiên nhiên hơn. Chỉ có thể thôi anh ạ.

Thắng nghe ba mẹ nói chuyện mà trong lòng nhè nhẹ dâng lên nỗi nhớ quê ngoại,

nhớ bạn bè ở đó, nhớ lắm những buổi chạy chơi trên cánh đồng làng...

*

*

*

– Thắng ơi ! Nhanh lên, tụi mình đi kéo trề.

Thắng lạch bạch chạy ra cổng, xúng xính trong bộ đồ “hàng hiệu” và đôi giày thể thao. Bỗng khựng lại, nó nhìn thấy đám bạn mới ở quê mình trăn, mặc quần đùi, đi chân không ; cả bọn nhìn Thắng ngỡ ngàng như thấy người từ hành tinh khác mới xuống. Thắng Tươi lên tiếng, nói như phân bua :

– Ở đây, bọn mình đi chơi chỉ mặc mỗi cái quần đùi là đủ. Bạn sợ nắng thì mặc thêm áo và đội nón, còn đôi giày này... không lợi ruộng được.

Vẻ mặt của Thắng nghếch ra nhìn các bạn một lúc, cả bọn bỗng ôm bụng cười một mẻ no nê. Chỉ một loáng, Thắng “trang phục” giống như các bạn, chỉ có khác ở làn da trắng bong trắng bóc của nó. Cả bọn kéo nhau ra cánh đồng vừa gặt xong để mò cua, bắt dế.

Thắng Tươi vừa đi vừa giảng giải tập quán sống của con dế. Nó nói cứ như là một nhà côn trùng học thứ thiệt :

– Hang đế thường có cả cặp trống mái. Tó có một cách bắt đế mà không cần phải đào hang hay đổ nước chi cho mệt ; chỉ dùng cái miệng mà thôi.

Thắng không tin, định cãi lại, Tươi vội đặt ngón tay lên miệng, ra dấu cho nó phải im lặng ngay. Theo hướng chỉ tay của Tươi, Thắng thấy phía trước có một cái hang cỡ bằng ngón tay cái. Tươi dẫn Thắng đứng lên gò đất phía trên hang. Một tay cầm vợt, ngồi chồm hồm như con ếch chuẩn bị nhảy, Tươi rít rít trong họng. Ái chà, nó đang bắt chước tiếng đế kêu. Một lúc sau, có hai cái râu dài thò ra khỏi hang, tiếp theo là một cái đầu đen nhũn, một con đế trống to, khoẻ vừa cất tiếng gáy, vừa bò ra ngoài. Vừa ra khỏi hang, con đế gáy to lên một lúc lâu. Đột nhiên, nó quay người định chạy vào hang thì “hấp !”, thằng Tươi đã khua vợt, bắt con đế một cách gọn hơ. Lúc này, thấy Thắng ngạc nhiên về việc làm của mình, Tươi giảng giải :

– Bọn đế này có tập quán bảo vệ lãnh địa của nó. Tó bắt chước tiếng gáy bằng cách rít gió qua răng và lưỡi. Nó nghe được, tưởng nhầm có con đế trống khác ngoài cửa hang đang thách thức. Sau một lúc suy nghĩ, đánh

giá thực lực của đối phương qua tiếng gáy, nó hơi lo lắng, thò đầu ra để gáy hăm dọa. Tớ vẫn gáy tiếp, nghĩa là con đế đối phương không thềm sợ nó. Bực bội, nó phải xông ra khỏi hang, tiến đến nơi phát ra “lời thách thức” để “dạy” cho đối phương một bài học. Thế là nó mắc bẫy của tớ. Để tớ dạy cho bạn cách rít lưỡi nhé !

Thắng cũng chẳng vừa, nó hỏi lại :

– Thế các bạn có biết, con đế gáy như thế nào không ?

Tuoi cười cười :

– Tưởng gì, thì nó cọ hai cánh vào nhau kêu “rét, rét”. Phải không ?

Thắng gật đầu :

– Đúng mà chưa đủ. Nó cọ răng cánh cứng bên trái vào góc cánh cứng bên phải để tạo ra các rung động, giống như ông Tư hàng xóm kéo đàn cò vậy. Phần vồng lên của cánh là bầu cộng hưởng, làm cho âm thanh vang xa hơn. Để nhận biết âm thanh bằng chân, chứ nó không có lỗ tai. Tiếng gáy của đế có thể vang xa đến 50 mét.

Tuoi vỗ đùi đánh đét một cái rõ to :

– Hèn gì. Con đế nào bị gãy chân thì trông nó khờ khờ, thì ra là không nghe được nữa.

Em của Tươi giật giật quần Thắng, hỏi :

– Anh ơi. Con châu chấu nó cũng “gáy” đó. Nó có làm giống như con đế không ?

Thắng vui vẻ trả lời :

– Có loại cũng cọ cánh để phát ra tiếng kêu như đế, nhưng có loại lại cọ hai chân sau vào cánh để phát ra tiếng kêu. Ở chân sau của loại này có đường rãnh mấp mô như răng cưa. Nó rung nhanh đôi chân cọ vào cánh kêu thành tiếng “xẹ...ẹt, xẹ...ẹt”.

Tươi thân ái khoác vai người bạn mới, nói trong niềm vui :

– Đúng là dân thành phố, bạn hiểu biết nhiều hơn bọn mình.

Thắng cười khiêm tốn :

– Mình chỉ đọc sách thôi. Còn phải học thực tế nơi các bạn nhiều lắm.

Cả bọn cười vui như vừa khám phá ra điều gì. Chúng sực nhớ ra một điều quan trọng : phải tắm sông ngay, chậm một chút nữa, con nước ròng sẽ mang theo lục bình, rác rưởi, tắm dơ lắm.